

ARUPÄRIMINE

Olukorrast petukõnedega Eestis

Lugupeetud siseminister

Käesoleva aasta 16. oktoobril vastasite Riigikogu infotunnis Keskerakonna fraktsiooni liikmete küsimustele petukõnede teemal. On kahetsusväärne, kui suureks probleemiks on muutunud petukõned meie riigis. Teie enda sõnad: „Järjest rohkem ja rohkem nad levivad. Eestis eelmisel aastal kaotas 524 inimest ligi 3 miljonit eurot läbi petukõnede. Sellel aastal on kannatanuid 270 ja kogukahju on hetkel 1,5 miljonit eurot. Arvatavasti need numbrid on oluliselt suuremad, sest kõik inimesed vahejuhtumist teada ei anna.“

Need numbrid teevad tõesti sõnatuks. Ning kõige rohkem häirib mitte petukõnede olemasolu või nende rohkus, vaid asjaolu, et Eesti inimesed on nende ees peaaegu kaitsetud. Kurjategijad samal ajal jäävad reeglina karistusest, kuna – jällegi teie enda sõnade kohaselt – petukõnesid tehakse enamasti väljastpoolt Eestit ja need kõnekeskused asuvad teistes riikides: „Nendes kõnekeskustes töötavad inimesed teavad, mida nad teevad. Nad on kahjuks väga tihti nendes riikides, kus meil puuduvad riiklikud õigusabilepingud ühel või teisel põhjusel. Nendeni jõudmine on oluliselt keerulisem olnud.“

Vaadates tekkinud olukorrale otsa võib nentida, et isegi kui politsei teeb kõike endast oleneva olemasoleva ressursi piires, et kõik taolisi kuritegusid ennetada ja riske maandada, ei ole see kaugeltki piisav. Me teame väga hästi, et politsei ressurss on väga piiratud, PPA on tugevalt alamehitatud ja valitsus samal ajal loobub teist aastat järjest politseinike palkade suurendamisest. Seega lootus, et olukord selles valdkonnas läheb paremaks, on õhkõrn.

Lisaks ei paista Eestis tegutsevatel pankadel ning sideoperaatoritel olevat erilist soovi võitlusesse telefonipetturitega aktiivselt sekkuda, mis omakorda teeb kurjategijate tabamise veelgi keerulisemaks. Probleemiks on ka puudulik inimeste teavitamine – reeglina saavad Eesti elanikud igasugustest petuskeemidest teada ainult ajakirjanduse kaudu, kus kirjutatakse juba toimunud järjekordsetest kannatanutega juhtumitest, vastav riiklik teavitamis- ehk ennetamiskampaania aga puudub. See kindlasti ei tõsta inimeste teadvust ega aita kaasa kannatanute arvu vähendamisele.

Eelloodust tulenevalt palume Teil vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seaduse paragrahvile 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Millised sammud on Siseministeeriumi ja selle allasutuste poolt tehtud, et petuskeemide ohvrite arvu vähendada?
2. Kuidas on viimaste aastatega (näiteks alates 2020. aastast) muutunud olukord petukõnedega? Kas politseil on õnnestunud olukorda parandada, kas kannatanute arv kasvab või väheneb?
3. Kas riik on mõelnud selle peale, et rohkem kaasata võitlusesse petukõnede ja petturitega ka pankasid ja sideoperaatoreid? Või on selline koostöö juba olemas? Kas Teie arvates oleks vajalik muuta olemasolevat seadusandlust, et panna pangad ja sideoperaatorid rohkem

Arupärimine

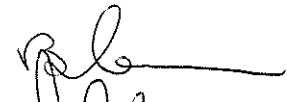

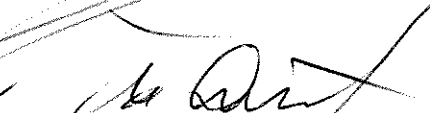
21.10.2024 Nr. 659

osalema selles võitluses? Kokkuvõttes kannatab (kui mitte otse, siis kaudselt ikka) petukõnede ja nende tagajärgede pärast nii pankade kui ka sideoperaatorite maine.

4. Mõned riigid on arutanud võimalust (mõned on seda ka kehtestanud) kehtestada seadusandlus, kus petturite tegevuse tulemusel kannavad kahju finantsasutused (enamasti pangad), mis kaitsevad inimeste hoiuseid ja sellega pannakse just finantsasutused rohkem tähelepanu pöörama oma klientide arvete turvalisusele, kuna vastasel juhul kaotavad raha mitte inimesed, vaid finantsasutused ise. Kas riik on niisuguse seadusandluse kehtestamise peale mõelnud?
5. Paljudes riikides (näiteks USAs, Suurbritannias, Austraalias) on kehtestatud ranged reeglid sideoperaatoritele, et kaitsta inimesi petukõnede eest. Milline on vastav olukord Eestis? Kas sideoperaatorid on üldse kohustatud midagi tegema seoses võitlusega petukõnede ja petturitega või piirdub nende osalemine selles vabatahtlike sammudega? Kas riik on mõelnud niisuguse seadusandluse kehtestamise peale, mis kehtestaks rangemad reeglid just sideoperaatoritele? Klientide turvalisus ja heaolu on otseselt nende ettevõtete huvides.

Lugupidamisega

Riigikogu liikmed:

Vladimir Belobrovtshev
Aleksandr Trupagin
Sergei Lavrov
Mikhail Jurgens
Vladimir Putin
Anastassia Kovalenko-Kelvaert